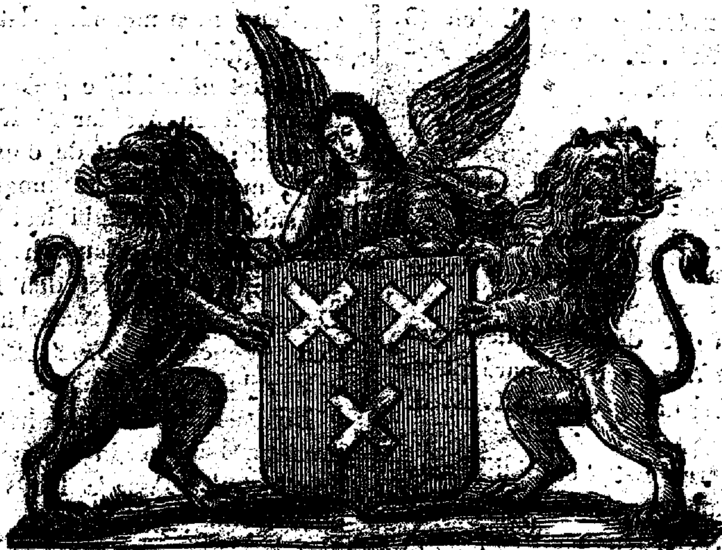
No. 9. 1839.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Vrijdag 11 Januarij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 8sten Januarij.

Bij de voortzetting der discussien op gisteren in de kamer van afgevaardigden, over het adres van antwoord, waarbij de minister *Montalivet* aan het woord was gekomen, merkte deze voornamelijk aan, dat in al hetgeen de beide hoofden der coalitie, de heeren *Guizot* en *Thiers*, tot heden tegen het ministerie hadden ingebragt nog niets bepaald was aangeduid; men had zich vergenoegd met algemeene en onbestemde klagten in het midden te brengen. De heer *Guizot* had gezegd, dat het tegenwoordig kabinet noodlottig voor den troon en het land was; de heer *Thiers*, dat het kabinet takt en bescheidenheid ontbrak, de kwestien niet begreep, noch kon beslissen; maar na dit verwijt meer dan eens herhaald te hebben, had men het daarbij gelaten, zonder eenig bewijs in het midden te brengen. Men had gezegd, dat men zich niet met de kwestiën van personen zende bezig houden, en de kamer had gehoord, dat men daarover veel en bijna uitsluitend gesproken had; men was begonnen en geëindigd met te verklaren, dat alle uitstekende mannen, die zich sedert acht jaren bij het land en de kamer verdienstelijk hadden gemaakt, thans buiten de zaken waren, en bij die gelegenheid had de heer *Thiers*, edelmoedig zijne vroegere twisten met den heer *Guizot* vergetende, dezen zijnen voormaligen tegenstander met warmte gaan verdedigen. De minister kwam hierdoor van zelve op de coalitie; naar de linkerzijde wijzende zeide hij, dat men dat gedeelte der kamer nog kort geleden een partij van teruggang noemde, die in zijn boezem de vrijheid zou verstikken, en thans heette dezelve de liberale en hervormende partij. De minister meende dat die eernaam veel meer het tegenwoordig bestuur toekwam, [illegible] te kunnen bieden en te bevredigen. Ten onregte, betoogde de minister [illegible], had men gezegd, dat de lieden, die sedert de julijrevolutie aan het land diensten hadden bewezen, buiten de zaken waren; immers de tegenwoordige ministers waren de ambtgenooten geweest van hen, die dit zeiden, die met hen in de dagen van gevaar in het bestuur waren geweest, terwijl de tegenwoordige ministers nog bovendien den moed hadden gehad, om den weg van bevrediging in te slaan. Zoodan was men zich gelijk gebleven: binnenslands een stelsel van weerstand wanneer dat noodzakelijk was, van bevrediging, zoodra die mogelijk was; buitenslands vredelievend, maar eervol, waarbij Frankrijk op het gevest van den degen rustte. Des ministers rede werd met veel goedkeuringsblijken aangehoord.

Na den minister kwam de heer *Passy* aan het woord, om het verwijt af te weren, dat de oppositie met algemeene gezegden schermde. Hij haalde de staatkunde aan, kort na de julij-revolutie gevolgd, aan welke het koningrijk Belgie, de bezetting van Ancona, de zegepraal der constitutionele zaak in Spanje en Portugal, het viervoudig verbond te danken waren, en vroeg of diezelfde staatkunde nu nog bestond? Wat was er van het viervoudig verbond geworden? de gematigde democratische partij in Zwitserland had [illegible], Ancona verlaten. De binnenlandsche [illegible]; de partijschappen waren verdwenen, de welvaart heerschte, en evenwel bestond er onrust over de toekomst; het moest dus in de raderen van het gouvernement schuilen. Bij de rustiger tijden was de invloed der kamer verzwakt en zij zelve onverschilliger geworden; verscheidene ministerien waren elkander opgevolgd, die allen eene gelijke meerderheid in de kamer gevonden hadden; en de kamer, onverschillig omtrent de personen, scheen het ook omtrent de stelsels. Deze woorden wekten de vrij algemeene ontevredenheid der kamer op. De heer *Passy* betoogde verder dat de ministers hunne kracht in de parlementaire meerderheid moesten zoeken en niet in den steun der dagbladen. Het tegenwoordig bestuur was zwak; men sprak gedurig van gedeeltelijke wijziging, zonder dat er eenige wijziging kwam; men verkeerde daardoor steeds in ongerustheid; een geheel nieuw en vast bestuur werd derhalve hoog noodzakelijk.

Nadat de heer *Roul* nog tegen het adres gesproken had, hetwelk hij meende, dat nog verder ging dan dat der 221 leden, werd de zitting opgeheven.

In de zitting der kamer van heden sprak de heer *Billaut* het eerst voor het adres. Hij meende dat de ministers in de vorige zitting al de kwestien verplaatst hadden, om de debatten op de personen te brengen; het ministerie had het ongelijk gehad van de uitstekende mannen van zich te verwijderen, zoals onder anderen den heer *Dupin*; hij hield het met dezen, dat het ministerie niet langer aan de zaken kon blijven. De waarschuwingen hadden in de vorige zitting niet ontbroken, blijkens de wetten op de spoorwegen, betreffende den staf des legers, enz. Hij vergeleek den buitenlandschen toestand met dien van 1830 en meende, dat men in de buitenlandsche staatkunde steeds achteruit was gegaan.

De minister *Martin*, du Nord, beklom na den vorigen spreker de tribune. De minister meende uit deszelfs redenen te hebben opgemaakt, dat de coalitie niet alleen eene verandering van personen, maar ook van stelsel, op het oog heeft. Men durfde er niet voor uit te komen, dat men een vredelievend en waardig stelsel wilde laten varen, en daarom zeide men liever, dat het ministerie niet parlementair was. Als reden daarvoor gaf men op, dat er onder de ministers leden van een vorig kabinet waren, hetwelk zijne voorgestelde wetten had zien verwerpen: maar, naar die beschouwing, was er sedert 1830 geen parlementair ministerie geweest, daar er steeds van het eene leden tot het andere waren overgegaan; zoo het ministerie echter échecs geleden had, vele andere wetten waren doorgegaan; geen ministerie was er, dat niet soms een voorstel afgewezen zag. De minister haalde vervolgens de verdeeldheid van de vroegere hoofden der tegenwoordige coalitie aan, en meende dat dit schandelijk verbond het land ongeluk kon aanbrengen.

De heer *Duvergier de Hauranne* volgde den minister *Martin* op. Hij poogde de coalitie te regtvaardigen in den geest zooals gisteren de heer *Guizot* gesproken had. Hij wilde een opregt vertegenwoordigend gouvernement, dat de persoonlijke uitdrukking van de kamer [illegible]; hij wilde het gouvernement en de kamer niet verplaatsen, maar ieder in zijn regt laten. Hij wilde het gouvernement zooals het was onder *Casimir Perrier*. [illegible] beschouwing ging de spreker over, tot de behandeling der kwestien van Belgie en Ancona. Ten half vijf ure duurde de zitting nog voort.

— Omtrent de zitting van gisteren zijn de gevoelens vrij algemeen dat het voordeel aan de zijde van het ministerie verbleven is. In weerwil der welsprekendheid, de vlugheid en rijkdom van denkbeelden der heeren *Guizot* en *Thiers* is de indruk die hunne redenen in de kamer gemaakt hebben niet groot geweest, noch zijn met groote toejuiching ontvangen; dezelve vielen daarentegen verscheidene malen aan de ministers *Molé* en *Montalivet* ten deel. De ministeriele bladen zijn dan ook ten uiterste over deze eerste zitting te vreden. Van den kant der oppositie beweert men, dat de eerste discussien weinig afdoen, dat de eigenlijke debatten eerst bij de discussien der artikelen zullen komen. De heeren *Guizot* en *Thiers* hadden slechts willen uitdrukken, waarom zij de coalitie gevormd hadden; voorts moest men in aanmerking nemen, dat zij in de kamer, bij de algemeene discussie, het beginsel, dat men thans tot leus wil aangenomen hebben: *de koning regeert maar bestuurt niet*, niet te zeer konden doen gelden, zouden zij hunne gewenschte aanstaande intrede in het bestuur niet onmogelijk maken; beide staatslieden toch streefden er slechts naar, om het ministerie naar hunne beginselen te reconstitueren. — De aangekondigde toeneming der leden van de vereeniging *Jacqueminot* en deze eerste zitting doen velen denken, dat de ministers nog de overhand in de tegenwoordige discussie zullen hebben.

— De pairs zijn heden vergaderd geweest, om zich met het onderzoek der jongst bij hen ingekomene ontwerpen bezig te houden.

— Gisteren avond zijn de ministers bij den heer *Lacave Laplagne* vereenigd geweest.

— Men wil eene toenadering opgemerkt hebben tusschen de heeren *Guizot* en *Dupin*.

— Het gerucht is heden algemeen, dat men op de Tuilerien de tijding van den dood der Prinses *Maria*, ontvangen heeft.

— Ter beurze wilde men, dat de vrienden van het ministerie zich van de zitting van gisteren hadden bediend, om op rijzing in den koers der fondsen te werken. De vrees echter, dat men, ieder oogenblik voor het bestuur min gunstige tijdingen uit de kamer mogt

ontvangen; hield de rijzing tegen. De notering was heden (8 *Januarij*): 5 pCt. 100,35; 3 pCt. 79,20; Nap. r. 99,30; Sp. Ardoin 18; Port. 21¾; Rom. L. 100 drie achtste.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 10den Januarij.

Uit 's Gravenhage schrijft men van gisteren:

» Tegen de helft dezer maand wordt H. K. H. prinses *Albert* van Pruissen in deze residentie verwacht, alwaar Hoogstdezelve weder eenigen tijd bij Z. M. den Koning zal doorbrengen.

» — Naar men verneemt zal er, op den 21 dezer, bij den russischen gezant aan ons Hof, baron *de Maltitz*, een bal-paré plaats hebben, ter gelegenheid van den heugelijken verjaardag van H. K. K. H. de Prinses van Oranje.

» — Z. H. de Prins van Oude heeft gisteren het koninklijk museum van schilderijen, het kabinet van zeldzaamheden, de koninklijke bibliotheek en het penning-kabinet bezocht. Heden heeft hij zich naar Leiden begeven, om aldaar het merkwaardige te bezigtigen en alsdan herwaarts terug te keeren."

— Sedert de laatst gedane bekendmaking zijn door de belanghebbenden geligt de volgende door Z. M. verleende octrooijen:

Een octrooi in dato 17 augustus 1838, voor den tijd van vijftien jaren verleend aan *C. van de Walle*, te Brussel, domicilium gekozen hebbende bij *Nolthenius de Man*, te 's Gravenhage, op de uitvinding en volmaking van gekookte zeepen uit stearine van kokosnoot-olie en de vervaardiging van stearine en witte zeepen uit palm-olie.

Een octrooi in dato als voren, verleend voor gelijken tijd aan denzelfden, op de uitvinding om de adipocire door de oplossing van het vleesch van dieren te vervaardigen.

Een octrooi in dato als voren, verleend voor gelijken tijd aan denzelfden, op de uitvinding van een werktuig, geschikt om papieren behangsels met gelijke en gesatineerde gronden te vervaardigen.

Een octrooi in dato als voren, verleend voor gelijken tijd aan denzelfden, op de volmaking der uitvinding, om papier te vervaardigen van het blad, hetwelk groeit om de turksche tarwe.

Een octrooi in dato 13 september 1838, voor den tijd van vijftien jaren verleend aan mevrouw *E. Egyly* en den heer *B. Cognat*, te Parijs, domicilium verkozen hebbende bij *F. A. Rau*, te 's Gravenhage, op de uitvinding van de vervaardiging en toebereiding van snuif- rook- en pruimtabak, gelijk ook van de daartoe gebruikt wordende werktuigen en middelen.

Voorts is door Z. M. tot den 30 maart 1846 verlengd het octrooi in dato 10 april 1833, voor den tijd van vijf jaren verleend aan *N. S. Benson*, te Londen, domicilium gekozen hebbende bij *T. Browne en Zoon*, kooplieden te Rotterdam, op de invoering van een behoedmiddel tegen het vervuren, doorvreten en rotten van het scheepstimmerhout, alsmede ter beveiliging van hetzelve tegen doorwormen, ratten en muizen, en eindelijk tot bewaring van zeildoek en touwwerk, gelijk ook van de stoffen van hennip, vlas, katoen, enz., waarop dat zeildoek en touwwerk geheel of gedeeltelijk worden vervaardigd.

— In de Nijmeegsche Courant van 9 dezer leest men:

» De vijf en twintigste verjaring van de verlossing onzer stad van het juk der fransche overheersching, werd laatstleden zaturdag, den 5 januarij, minder door uiterlijke vreugdeteekenen, als wel door stille overdenking, in bijzondere kringen, gevierd. Vooral hadden zich vele leden van het Departement der Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*, in deszelfs vergaderzaal vereenigd, waar, na het aanhooren van eenige toespraken van sommige leden, een genoegelijk feest, tot laat in den nacht, gevierd werd, bij hetwelk het niet ontbrak aan toasten voor vorst en vaderland, de stad onzer inwoning, deszelfs achtbaar bestuur en andere, op de gelegenheid toepasselijk. Eene aanzienlijke vrouwenschaar verhoogde de gulle feestvreugde, terwijl een wel bezet orchest, door het uitvoeren van onderscheiden muzijk-stukken en het spelen van vaderlandsche liederen, de gezamenlijke feestgenooten tot gepaste vrolijkheid stemde."

— De jongste tijdingen uit Oost-Indie, loopende over de maanden Julij en Augustus ll., melden het volgende:

Ter westkust van Sumatra worden de operatien tegen het inlandsch hoofd *Tamboesy*, met goed gevolg voortgezet. De majoor *van Beethoven*, die het bevel om de Noord van Padang voerde, is in den loop der maand Junij overleden en door den majoor *Schlosser* opgevolgd geworden.

Eene beweging der Nederlandsche troepen, onder den kapitein *Schoch*, tegen *Tamboesy*, op den 22. Mei ll. uitgevoerd, heeft, zonder eenig verlies van onze zijde, den vijand genoodzaakt eene aanzienlijke uitgestrektheid gronds en eenige bentings te verlaten.

Latere berigten van Padang melden, dat ook de majoor *Schlosser*, wegens ziekte het bevel had moeten opgeven, en dat het alstoen is opgedragen geworden aan den majoor *Hoyal*, onder-directeur der artillerie.

Uit het Oost-Palembangsche had men vernomen, dat zich nagenoeg al de oproerige hoofden in de distrikten Lukitan, Klingie, Bliton en Salang onderworpen hadden. De hoofdaanlegger der onlusten in die streken, *Foean Penjawer*, had men echter nog niet meester kunnen worden; men meende, dat hij zich aan de uiterste grenzen van Lakitan ophield.

In het noordelijke gedeelte van het Palembangsche gebied, werden door zekeren Arabier *Said-Mohamed*, vele pogingen tot oproer aangewend; doch, uit de omstandigheid, dat hij niet veel volk bij zich had, meende men te mogen opmaken, dat hij niet veel bijval vond. De sultan van Jambi had blijken van vriendschappelijke gezindheid jegens het Nederlandsch gouvernement gegeven, door het zenden van zijnen broeder den Pangerang *Ratoe* en van den pangerang *Deputty*, naar het Nederlandsche fort te Mocara Kompet, ten einde den genoemden *Said Mohamed* gevangen te nemen. Deze was echter bij tijds ontvlugt.

De maatregelen door het gouvernement tegen de zeerooverijen genomen, hebben in de wateren van Linga reeds eenige resultaten opgeleverd. Door 's lands kruisprauwen en de vaartuigen van den onderkoning van Rhiouw, waarmede de luitenant *Uhlenbeek*, met een detachement militairen langs de noord-oostkust van Bentang eenen kruistogt heeft gedaan, zijn twee tot zeeroof geheel toegeruste inlandsche praauwen, met twaalf man opvarende, en voorzien van twee lilla's en andere wapenen en krijgsbehoeften, op de hoogte van Mantang achterhaald geworden.

Van Celebes had men de belangrijke tijding ontvangen, dat met het rijk van Boni, waarmede het Nederlandsch gouvernement, sedert de expeditie van het jaar 1825, in eenen staat van vijandschap had verkeerd, een verbond van vriendschap is aangegaan.

Het bestuur der bank te Brussel heeft bij een nieuw bewigt bekend gemaakt, dat met den 14den dezer, behalve de banknoten van 40 en van 100 fr., ook die van 500 fr. tegen geld zullen ingewisseld worden. De banknoten van 1000 fr. zullen in betaling bij de bank worden aangenomen. De schuldeischers, die loopende rekeningen met de bank hebben, zullen 40 in plaats, van 20 pCt. van hunne vorderingen kunnen ontvangen.

— De belgische minister van oorlog heeft aan de gouverneurs der provinciën en kommandanten kennis gegeven, dat de chefs der korpsen in last hadden, om alle vrijwillige dienstaanbiedingen, 't zij voor een jaar, 't zij voor den duur van den tegenwoordigen staat van zaken aan te nemen. De gouverneurs hebben ook in last gekregen, om door de gemeentebesturen de dienstprestatien van wagens en paarden, eventueel voor de troepen noodig, te regelen.

— Te Venloo heeft men den bouw van vijf buskruid-magazijntjes voor 35,000 fr. aanbesteed. Het garnizoen zou met nog 350 man en 158 paarden versterkt worden en dan 3000 man bedragen.

— Het Antwerpsche blad *le Precurseur* heeft dezer dagen eenen uitgewerkten staat van den toestand der Belgische koopvaardijvloot op den 31sten December 1838 medegedeeld. Het blijkt daaruit, dat Belgie thans 152 koopvaarders, in staat om zee te bouwen, bezit, die deels in de eigenlijke zeehavens Antwerpen en Ostende, deels te Brugge, Boom, Leuven, Brussel, enz. te huis behooren. Van deze 152 schepen meten 63 beneden de 100 ton, en daaronder zijn slechts 5 van meer dan 300 ton, namelijk de drie stoomschepen *Antwerpen*, *Brugge*, en *Prinses Victoria*, alsmede de twee driemasters *Harriet* en *Jean Key*.

Uit hetgeen het genoemd blad verder zegt, blijkt dat de koopvaardijvloot in Belgie in plaats van toeneemt vermindert. Op het eind van 1837 bezat Belgie nog 156 koopvaardijschepen, thans slechts 152, van welk getal nog 19 vaartuigen moeten afgetrokken worden, die enkel door de binnenwateren op Holland varen. In de laatste drie jaren werden er 19 schepen aangebouwd en zijn er 32 verongelukt.

— Bij den storm en hagelbui van eergisteren, die in de provincie Antwerpen van eene onweersbui verzeld was, is de bliksem in den toren van Heyst-op-den-Berg geslagen, en heeft er eenige schade aangerigt.

— Ter Antwerpsche beurs waren gisteren (9 Januarij) genoteerd: Belg. 98¾; 3 pCt. 67¾; O. Met. 106¼; Sp. 16⅝; Nap. r. 93; Rom. L. 100⅝, ½; Certif. te Amst. 99¼, Braz. 76⅝. — Wissel op Amst. 1 pCt.; op Rott. 1⅛ pCt. V.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (9 *Januarij*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 54 een zestiende, ⅛, vijf zestiende; dito 5 pCt. 101¼, ⅛, ¼; Kansbill. 25 negen zestiende, ½, negen zestiende, zeven zestiende; Amort.-Sijndik. 4½ pCt. 94⅞; dito 3½ pCt. 79½; Handelm. 174, 173⅞; O. Indie 5 pCt. 99 drie zestiende, ⅞; Rijn spoorweg 102½; Ardoins 17¼, ⅛; oude Russen 105⅝; Roebels 70 zeven zestiende; Met. 103¾; Columb. 18¼.

DEPARTEMENT VAN OORLOG.

De Militaire Intendant in de Vesting *Breda*, zal, ten gevolge daartoe bekomen magtiging, op Vrijdag den 18den Januarij 1839, des voormiddags ten tien ure, op de Gasthuisvelden en in 's Rijks Arsenaal aldaar, publiek en om kontant geld Verkoopen; Eene partij oude GENIE- en ARTILLERIE-GOEDEREN, bestaande in PALISSADEN, voorwerpen van IJZER, GEREEDSCHAPPEN, enz., enz.

Nader onderrigt te bekomen ten Bureele van opgemelden Intendant, des morgens van 9 tot 12 ure. Zullende de Goederen, daags vóór de Verkooping, ter plaatse voornoemd, door een ieder kunnen worden bezigtigd.

Zegt het Voort.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers